

อาหารสมอง

● **วรากรณ์ สามโกเศศ**
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

การถกเถียงเรื่องอนุญาตให้เปิดบ่อนกาสิโนในบ้านเรา เป็นเรื่องเก่าเสมือนคุ้นเคยมาแต่ชาติที่แล้ว ถ้าไม่ไร้เดียงสาจนเกินไปก็คงรู้ว่า การที่มีกลุ่มคนออกมาเสนอให้ทางการอนุญาต ก็คือการโยนก้อนหินงามทาง ทางเลือกสำหรับผู้เขียนดูจะมีสองทางเลือกคือ โยนก้อนหินไปในอากาศคืนกลับไปกลางวง กับวางก้อนหินบนพื้น เพื่อร่วมสร้างทางเดินไปสู่ความวิบัติของสังคม

กลุ่มโอเปร่าผู้เห็นชอบร่วมประสาธน์เสียสลดคล้องกัน โดยมีเหตุผลสนับสนุนหลักคือบ้านเราต้องเสียเงินทองมากมายให้บ่อนของประเทศข้างบ้าน แถมเสียโอกาสที่จะหารายได้จากนักท่องเที่ยวที่มาบ้านเรา โดยเฉพาะหลังจากเป็นประชาคมอาเซียนแล้ว

ชีวิตคนไม่ใช่ใช้เรื่องตื้นๆ ของตัวเลขเงินเหรียญและบาทที่ได้มาจากการไหลเข้าของเงินตราต่างประเทศหรือกำไร การมีบ่อนกาสิโนในสังคมมีผลกระทบด้านลบกว้างขวาง มีต้นทุนทางสังคมสูงและซับซ้อนกว่าผลตอบแทนการเงิน ผู้เขียนจึงไม่เห็นด้วยในเรื่องนี้ โดยมีเหตุผลสนับสนุนดังต่อไปนี้

(1) **บ่อนกาสิโนเปิดช่องให้การฟอกเงินในบ้านเราเป็นไปอย่างสะดวกยิ่งขึ้น** เป็นที่รู้กันดีในภูมิภาคว่าไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการฟอกเงินมีความคึกคักยิ่ง ทั้งฟอกเงินกันเองภายในและฟอกเงินจากนอก

ฟอกเงินง่ายๆ ของข้าราชการพ่อค้าและนักการเมืองก็คือ ซื้อมอเตอร์ที่ถูกรางวัลแล้ว ซื้อมอเตอร์หรือสังหาริมทรัพย์ ชื่อของเก่า ชื่อเพชรนิลจินดา สังหาริมทรัพย์ที่มีค่าสูง ฯลฯ แต่ทั้งหมดนี้ต้องมีการใช้เงินสดนั้นๆ เช่น เอาเงินสดปรก 4.5 ล้านบาท มาซื้อมอเตอร์ไบริงวัลที่ 1 มูลค่า 4 ล้านบาท เพื่ออธิบายได้ว่ามีเงินอย่างถูกกฎหมายมาจากไหน แต่ในกรณีของบ่อนกาสิโนนั้นสะดวกกว่า เพราะไม่ต้องใช้เงินสดนั้นๆ

ถ้าคนเหล่านี้สนิทสนมกับเจ้าของบ่อน ผู้ได้รับสัมปทาน หรือเป็นผู้มีอิทธิพลก็สามารถบีบบังคับเจ้าของบ่อนได้ สามารถอธิบายที่มาของ

'กาสิโน' กับก้อนหินงามทาง

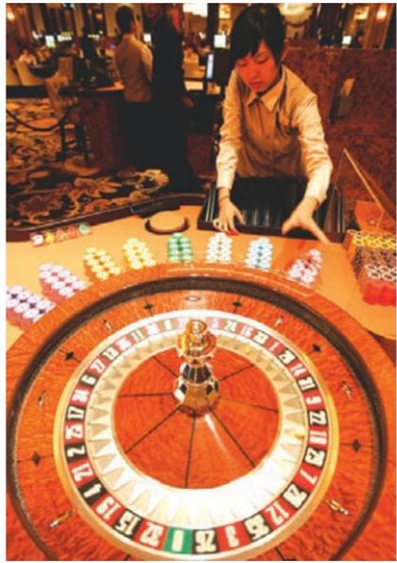
ความร่ำรวยจากการร่วมปั่นหุ้น ริดไถ กินหัวคิวคอร์รัปชัน ฯลฯ ได้สบายมาก โดยการขอใบยืนยันจากบ่อนว่าได้เงินก้อนใหญ่จากการพนัน (รัฐมนตรีคนหนึ่งที่โดนยึดทรัพย์อ้างว่าได้เงินจากบ่อนในออสเตรเลีย แต่หาใบยืนยันไม่ได้) การเปิดช่องให้ฟอกเงินได้ง่ายเช่นนี้คือการสนับสนุนคอร์รัปชันทางอ้อม

อย่าบอกว่าบ่อนต้องมีระบบบัญชีที่ดี มีการตรวจสอบ จะทำเช่นนี้ได้อย่างไร ก็ขอถามว่าแล้วทำไมข้าราชการไทยกับเอกชนสามารถสมคบกันโกงภาษีมูลค่าเพิ่มได้นับพันนับหมื่นล้านบาทมาหลายปี ทั้งๆ ที่มีระบบข้อมูลที่ดีเลิศ การออกใบยืนยันแค่นั้นนั้นเป็นเรื่องเล็กมากในประเทศไทย

(2) **บ่อนกาสิโนทำให้เด็กและผู้ใหญ่เห็นว่ากาสิโนเป็นเรื่องปกติ** ขนากรัฐบาลยังอนุญาตให้เล่นการพนันกันเป็นหมื่นเป็นแสนบาทเลย แล้วการเล่นไพ่กินเงิน บันเปะพนันฟุตบอล เล่นหวยปิงปอง หวยหุ้น หวยรัฐบาล ฯลฯ มันจะอะไรกันนักกันหนา เราคาดเดาได้ว่าการกระจายตัวของการพนันในทุกกระดับ จะเกิดขึ้นเพราะคนไทยชินกับมัน (เมื่อก่อนคนไทยแต่งงานกับฝรั่งเป็นเรื่องแปลก ปัจจุบันเป็นเรื่องปกติและโก้เก๋สำหรับคนบางกลุ่มเอาด้วย) คงไม่มีใครอยากเห็นสังคมเรามีทางโน้มสู่อบายมุขเช่นนี้เป็นแน่

(3) **บ่อนกาสิโนที่พิชยา (อ้างว่าอยู่ในแหล่งคอมเพล็กซ์บันเทิง ฟังแล้วคุ้นหูจัง) หรือสถานที่ท่องเที่ยวใกล้ชุมชนจะทำให้สะดวกต่อการเล่นการพนันกว่าเมื่อก่อน** การไปบ่อนนอกประเทศเป็นเรื่องของคนมีเงินเดินทางและมีเงินเล่น **บัดนี้คนไม่มีเงินมากก็เดินเข้าไปเล่นได้ และเล่นอย่างไม่ต้องห่วงพะวงกลัวถูกจับเหมือนบ่อนผิดกฎหมายในปัจจุบัน**

อย่าบอกว่าจะมีการตรวจสอบสถานะการเงิน ตรวจบัตรคนเข้าไปได้ เล่น มีกล้องวีดีโอจับภาพ มีมาตรการเข้มงวดห้ามคนไม่มีเงินเข้าไปเล่น ฯลฯ ลองดูบ่อนที่เม็กซิโกและจาการ์ตา ก็จะเห็นว่าตอนเริ่มต้นก็มีมาตรการแบบเดียวกัน แต่ต่อมาคนขับแท็กซี่ คนใช้แรงงาน คนชั้นกลางใส่รองเท้าแตะเข้าไปเล่นกันใจ๋ครึม

เมื่อมาตรการของเรามีลักษณะ 'ไฟไหม้ฟาง' มาตลอด และการบังคับใช้กฎหมายของเราอ่อนแอ มันก็จะกลายเป็นแหล่งเพาะอาชญากรรม เพราะคนไม่รักดีชอบคิดอย่างเขลาๆ ว่า บ่อนเป็นแหล่งที่สามารถเพิ่มจำนวนเงินที่จับล้มได้หลายเท่า หรือติดการพนันจนต้องประกอบมิชฉาชีพ

(4) **บ่อนกาสิโนถูกกฎหมายเป็นการเพิ่มจำนวนบ่อนให้คนเล่นได้เสียหายมากขึ้น** เพราะพูดได้เลยว่า บ่อนผิดกฎหมายในเมืองใหญ่โดยเฉพาะในกรุงเทพฯ จะไม่หายไป (มีหลายรัฐบาลมานานแต่ก็ยังมิหายไปติดดิน ประสพการณ์ในฟิลิปปินส์และอินโดนีเซียก็เหมือนกัน) คนเล่นมีรสนิยมในการเล่นการพนันหลายแบบที่อาจไม่ตรงกับบ่อน ระยะทางเดินทาง การเอาใจให้เครดิตของบ่อนเถื่อน ความสะดวกและเคยชิน ผลประโยชน์ ฯลฯ ล้วนเป็นปัจจัยทำให้บ่อนเดิมคงอยู่จำนวนหนึ่ง

บ่อนกาสิโนจึงเป็นช่องทางให้เกิดการขยายตัวของกาสิโนมากยิ่งขึ้นในหมู่ผู้มีเงิน ผู้พอจะมีเงิน และผู้มีเงินจากการกู้ยืม การพนันสร้างความเสื่อม เพราะทำให้คนเล่นเห็นคุณค่าของการทำงานอย่างเป็นเรื่องเป็นราว ซึ่งเป็นฐานสำคัญของระบบเศรษฐกิจน้อยลง

(การพนันเป็นการออนไลน์ มีใช้กิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่อย่างใด) การหมกมุ่นในการพนันทำให้เสียเวลาและเสียโอกาสได้รายได้ ทำให้เกิดการสูญเสียการผลิตของประเทศ

การพนันไม่เคยทำให้คนรวยได้ยั่งยืน ยกเว้นแต่จะเป็นเจ้ามือ งานวิจัยพบว่า การพนันทำให้คนเล่นเสียเปรียบและไม่มียืนรวยได้ เพราะจิตวิทยาของมนุษย์ในเรื่องการพนันก็คือ เมื่อได้มากก็จะกลับไปเล่นอีก และ “เสีย” ในที่สุด

การพนันเป็นความบันเทิงสำหรับคนมีเงินที่รู้ขอบเขตของการเล่น คนในประเทศพัฒนาแล้วและคนมีการศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะเช่นนี้ อย่างไรก็ตาม คนจำนวนมากในประเทศกำลังพัฒนาโดยเฉพาะในวัฒนธรรมตะวันออก การพนันคือความบันเทิง การเสี่ยงโชค และการทำงานผสมปนเปกัน คนจนที่มีอยู่มากมายในประเทศนี้ จะเป็นเหยื่อของนายทุนการพนัน เพราะมีโอกาสที่จะเล่นพนันอย่างสะดวก และบ่อยครั้งโดยไม่มีขอบเขต สังคมไทยมีหลายสิ่งที่เป็นจุดอ่อนไม่ว่าจะเป็นการขาดตรรกะในการคิดอย่างมีเหตุมีผล การขาดวินัย ความฟุ้งเฟ้อในการดำเนินชีวิต ฯลฯ การแพร่กระจายของการพนันผ่านการเห็นว่ามันเป็นเรื่องธรรมดา ตลอดจนความสะดวกคุ้นเคยง่ายตายยิ่งขึ้นเมื่อมีบ่อนกาสิโนถูกกฎหมาย (เตาได้ว่าจาก 1 จะเพิ่มเป็น 2 เป็น 4 และเมื่อมีแล้วก็ยากที่จะเลิกได้) อยู่ใกล้บ้าน การพนันทำให้ชีวิตมีความสุ่มเสี่ยงมากยิ่งขึ้น บ้านที่เคยมีให้ครอบครัวพักพิงตอนหัวค่ำอาจหายไปกลางดึกได้เนืองพินัน

แนวคิด “ชีวิตพอเพียง” “เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นหัวใจของการสร้างชีวิตที่มั่นคงยั่งยืน ไม่สุ่มเสี่ยงต่อความผันผวนที่มากกระทบ การพนันคือตัวบั่นทอนแนวคิดนี้ เพราะเป็นตัวที่เพิ่มความสุ่มเสี่ยงให้แก่ชีวิต ทำไมเราต้องมีบ่อนเหมือนเพื่อนบ้าน เราจะมีอะไรดี ๆ สักอย่างที่ไม่เหมือนเพื่อนบ้านบ้างไม่ได้เชียวหรือ

ผู้เขียนเข้าใจว่าเราอยู่ในช่วงเวลาที่ยุติธรรมจะเห็นการปฏิรูป ไม่ว่าในเรื่องค่านิยมที่เหมาะสมสำหรับคนไทยในการปลอดอบายมุข ความมีวินัย การสร้างสังคมพอเพียงที่มั่นคง ฯลฯ ไม่นึกว่าจะได้ยื่นข้อเสนอเรื่องให้มีกาสิโนถูกกฎหมายเพียงเพื่อจะได้เงินตราต่างประเทศเข้าประเทศ

เราอยากเห็นข้อเสนอแก้ไขสังคมที่เป็นระบบชนิดที่เรียกว่าการปฏิรูป เราไม่ต้องการเห็นเพียง ‘ก้อนหิน’ ครับ